

KORVAAMATON

*Ovatko puolueet
tosissaan 1,5 asteen
kanssa?*

*Yhteenvedo nykyisten eduskunta-
puolueiden ilmastolinjauksista*

20.3.2019

1,5 asteen mukainen päästövähennystavoite

Pariisin sopimuksen 1,5 asteen lämpenemisraja voidaan saavuttaa vain, jos maat päivittävät päästövähennystavoitteitaan radikaalisti. YK:n ilmastohuippukokous syyskuussa, Suomen EU-puheenjohtajuuskauden aikana, kirittää prosessia, joka tulee maaliin ensi vuonna. Tässä yhteydessä myös EU:n ja sen jäsenmaiden odotetaan päivittävän tavoitteensa 1,5 asteen mukaisiksi.

Kahdeksan eduskuntapuoluetta linjasi joulukuussa 2018 sitoutuvansa EU:n 2030 päästövähennystavoitteen nostamiseen 55 prosenttiin. Se olisi parannus nykyiseen, mutta ei riittäisi 1,5 asteen polulle: oikeudenmukaisuuden valossa EU:n päästövähennyksen vuodelle 2030 tulisi olla vähintään 65 prosenttia vuoden 1990 tasosta. EU:n päätöksentekoa voidaan jouduttaa sillä, että jäsenmaat osoittavat olevansa valmiita nopeampiin päästövähennyksiin ja päivittävät myös omat kansalliset tavoitteensa.

Historiallisen vastuun periaate huomioiden Suomen tulisi olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä tehdäkseen osansa 1,5 asteen tavoitteessa pysymiseksi. Tämän jälkeen luonnon on sidottava enemmän hiilidioksidia kuin mitä ihminen aiheuttaa. Tähän tavoitteeseen pääseminen Suomessa edellyttää päästöjen nopeaa vähentämistä kaikilla sektoreilla seuraavien vuosien aikana, vähintään 65 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

On Suomen omien etujen mukaista, että Suomi lähtee 1,5 asteen polulle välittömästi, jättäen odottelemaan EU:n päätöksiä. Tällaista edelläkävijyyttä kannattavat kyselemme mukaan selkeimmin RKP, vasemmistoliitto ja vihreät, tavoitellen 60 prosentin vähennyksiä vuoteen 2030 mennessä. YLE:n kyselyn mukaan SDP tähtäisi 55 prosentin vähennyksiin Suomessa, vaikka asiasta ei päästäisi sopuun EU:n tasolla. Muut puolueet eivät ole linjanneet kansallista tavoitetta lainkaan, mikä on huolestuttavaa. Ilmastotoimien vauhdittamista ei tule jättää sen varaan, että EU:n viimeisetkin jarruttelijat saadaan mukaan.

Perussuomalaisia lukuun ottamatta kaikki puolueet vastasivat myönteisesti kysymyseen ilmastokestävästä valtion omistajaohjauspolitiikasta. Jos valtionyhtiöitä ohjattaisiin aidosti 1,5 asteen mukaisella politiikalla, vauhdittaisi se merkittävästi fossiilisten polttoaineiden alasajoa ja luonnon hiilinielujen ja -varastojen kasvattamista. Valtiolla on esimerkiksi Fortumin Uniper-kauppojen myötä välillisesti vastuullaan valtavat määrät päästöjä kivihiihi- ja kaasulaitoksista Euroopassa.

		KESK	KOK	KD	PS	RKP	SIN	SDP	VAS	VIHR
1*	Nostetaan Suomen kansallinen päästövähennystavoite vuodelle 2030 vähintään 60 prosenttiin 1,5 asteen tavoitteen mukaisesti.	●	○	●	●	●	●	●	●	●
2**	Nostetaan EU:n päästövähennystavoite vuodelle 2030 vähintään 65 prosenttiin vuoden 1990 tasosta.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
3	Luodaan ilmastokestävä valtion omistajaohjauspolitiikka, joka on linjassa 1,5 asteen tavoitteen kanssa ja vauhdittaa fossiilisten polttoaineiden alasajoa sekä hiilivarastojen ja -nielujen suojelua ja kasvattamista.	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Fossiilisten polttoaineiden käyttö on merkittävin syy ihmisen aiheuttamaan ilmastonmuutokseen. 1,5 asteen ilmastopolitiikka tarkoittaa fossiilisista polttoaineista luopumista kokonaisuudessaan vuoteen 2035 mennessä. Vihreitä lukuunottamatta puolueet eivät ole valmiita sitoutumaan tarkkaan vuosilukuun.

Kahdeksan eduskuntapuoluetta linjasi joulukuussa 2018, että Suomessa sähkön ja lämmön tuotannon tulee olla lähes päästötöntä 2030-luvun loppuun mennessä huolto- ja toimitusvarmuusnäkökulmat huomioiden. Kivihiilikielto on tulossa, mutta se ei riitä, myös turpeesta ja öljylämmityksestä täytyy päästä eroon aikaisemmin, vuoteen 2025 mennessä. Turpeen energiakäytön lopettamiseen vihreät olisivat valmiita vuonna 2025, vasemmistoliitto 2030-luvun alkupuolella, sekä kokoomus ja SDP vuonna 2035.

Valtion talousarvio sisältää edelleen ympäristölle haitallisia tukia noin 3,5 miljardia euroa, joista energiantuhlaukseen ja fossiilisten polttoaineiden käyttöön kannustavien energiaverotukien osuus on 2,4 miljardia euroa. Samaan aikaan koko ympäristöministeriön hallinnonalaan on varattu alle 200 miljoonaa, suunnilleen saman verran, kuin energiaturpeen verotukeen. Tällainen budjetointi on täysin ristiriidassa ilmastotavoitteiden kanssa. Fossiilisten polttoaineiden tuet pitää lopettaa vuonna 2020 ja muutkin ympäristölle haitalliset tuet seuraavan hallituskauden aikana. Useat puolueet ovat ilmaisseet halukkuutensa puuttua ympäristölle haitallisiin tukiin, mutta konkreettinen sitoutuminen puuttuu: ainoastaan kristillisdemokraatit, RKP, vasemmistoliitto ja vihreät olisivat valmiita lopettamaan energiantuhlaukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavat tuet seuraavalla hallituskaudella. Tosin näistä kristillisdemokraatit ei ole yksilöinyt yhtään tukea, josta puolue olisi valmis luopumaan.

Euroopan Unionin päästökauppa kattaa 45% Suomen päästöistä. Järjestelmässä on edelleen ongelmia, eikä se päivittämisestä huolimatta vähennä päästöjä riittävän nopeasti, joten tehokkaille toimille on tarvetta. Ratkaisu ei kuitenkaan löydy usein esitetyistä sektoreiden välisistä joustoista, sillä maankäyttösektoriin liittyvät epävarmuudet eivät saa vaarantaa tavoitteiden saavuttamista päästökauppa- ja taakanjakosektoreilla. Ilahduttavaa on, että suurin osa puolueista on valmis vähentämään päästöyksiköiden määrää, mitätöimään esimerkiksi kivihiilestä luopumisen seurauksena jäävät ylimääräiset päästöyksiköt ja ohjaamaan päästöhuutokauppatulot takaisin ilmastotoimiin.

(Taulukko löytyy seuraavalta sivulta.)

Irti fossiilisista polttoaineista ja ympäristölle haitallisista tuista

		KESK	KOK	KD	PS	RKP	SIN	SDP	VAS	VIHR
4*	Fossiilisten polttoaineiden käyttö lopetetaan vuoteen 2035 mennessä.	●	○	●	●	●	●	●	●	●
5	Luovutaan turpeen energia-käytöstä viimeistään kivihiilen kanssa samaan aikaan.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
6***	Seuraavalla hallituskaudella on tehtävä päätös laista, jolla kielletään turpeen energiakäyttö vuoteen 2035 mennessä.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
7*	Energiantuhlaukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavat tuet lopetetaan seuraavalla hallituskaudella.	●	○	●	●	●	●	●	●	●
8	Tiukennetaan päästökauppaa niin, että päästöyksiköiden määrä vähennetään Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaiselle tasolle.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
9	Mitätöidään ylimääräiset päästöyksiköt.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
10	Luovutaan päästöyksiköiden ilmaisjaosta.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
11	Luovutaan päästökaupan kustannusten kompensatiosta teollisuudelle.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
12	Ohjataan päästöhuutokauppatalot ilmastotoimiin.	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Suojellaan ja vahvistetaan luonnon hiilinieluja

Päästövähennykset eivät yksin riitä ilmastonmuutoksen hillintään, vaan ilmakehään jo päässyttä hiiltä pitää sitoa ja varastoida takaisin. Luonnon ekosysteemeistä tulee entistäkin tärkeämpiä: turvallisina tapa hiilen sidontaan on metsien ja soiden suojeleminen, sekä ennallistaminen.

Nykyiset metsien hakkuumäärät eivät ole ekologisen kestävyuden rajoissa, puhumatkaakaan suunnitelluista lisäyksistä. Viimeisimmän luontotyyppien uhanalaisuusarvion mukaan tutkituista metsäluontotyypeistä 76% on uhanalaisia ja lajien uhanalaisuusarvion mukaan joka yhdeksäs kasvi- tai eläinlaji ja lähes kolmasosa selkärangkaisista ovat uhanalaisia. Monitieteinen asiantuntijoista koostuva kansallinen Luontopaneeli pitääkin nykyisiä hakkuutasoja liian korkeina. Myös Suomen Ilmastopaneelin selvityksessä on selkeä viesti: hakkuiden lisäys pienensi hiilinielua kaikissa malleissa vähintään vuoteen 2065 ulottuvissa ennusteissa.

On iso ristiriita, että lähes kaikki puolueet ovat näennäisesti sitoutuneet hiilinielujen kasvattamiseen, mutta eivät kuitenkaan sitoudu hakkuumäärien pienentämiseen, vihreitä lukuunottamatta. Soidensuojelun täydennysohjelman toimeenpanoon ovat valmiita ainoastaan SDP, vasemmistoliitto ja vihreät. Suomi on ratifioinut YK:n biodiversiteettisopimuksen, jonka mukaan vuoteen 2020 mennessä erityisesti biodiversiteetin ja ekosysteemipalveluiden kannalta erityisen tärkeitä maa-alueista tulee suojella vähintään 17% ja heikentyneistä elinympäristöistä ennallistaa 15%. Tästä huolimatta ainoastaan vasemmistoliitto ja vihreät sitoutuvat siihen, että Etelä-Suomesta olisi suojeltuna 10% seuraavan hallituskauden aikana.

		KESK	KOK	KD	PS	RKP	SIN	SDP	VAS	VIHR
13	Vähennetään metsähakkuita nykytasosta hiilinielujen vahvistamiseksi ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
14	Luodaan yksityismaille uusi ohjauskeino, jolla kannustetaan metsänomistajia pidentämään hakkuukiertoa nykyisestä.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
15	Siirrytään turvemailla peitteiseen metsänkasvatukseen.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
16	Luovutaan kantojen, järeän runkopuun (mukaan lukien lahoppuun) ja kuitupuun energiakäytön tukemisesta.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
17	Toimeenpannaan viime hallituskaudella suunniteltu soidensuojelun täydennysohjelma.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
18*	Suojellaan Etelä-Suomen pinta-alasta pysyvästi vähintään 10% hallituskauden loppuun mennessä.	●	○	●	●	●	●	●	●	●

Siirrytään kestäväan liikennejärjestelmään

Suomessa tulee siirtyä kestäväan liikennejärjestelmään, jossa biomassan käyttöön tukeutuminen ei ole tulevaisuuden ratkaisu. Jotta liikenteen päästöt saadaan jyrkkään laskuun, tarvitaan moninkertaisia investointeja kevyeen ja julkiseen liikenteeseen, tukitoimenpiteitä sähkö- ja biokaasuautojen lisäämiseksi ja uusien fossiilikäyttöisten polttomoottoriautojen myyntikielto Ilmastopaneelin linjauksen mukaisesti viimeistään vuonna 2027.

Raideliikenteeseen investoiminen sai kyselyssämme laajaa kannatusta. Myös Keskusta ja Kokoomus, jotka eivät suoraan tukeneet Liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän loppuraportin [suosituksia](#), sanoivat selkeästi tukevansa raideyhteyksien kehittämistä. Kannatusta löytyy myös sähkö- ja biokaasuautojen käyttöä edistävästä toimenpiteistä esimerkiksi julkisten hankintojen ja työmatkatukien osalta.

Huolestuttavaa on liiallinen usko biopolttoaineiden potentiaaliin. Kestävien bioreurssien rajallisuus tulisi tunnistaa myös liikennesektorilla. Ottaen huomioon rajalliset luonnonvaramme, kotimaisten jätteiden, tähteiden ja muiden sivuvirtojen volyyymia ei voida kestävästi kasvattaa. Biopolttoaineet eivät ole kustannustehokas ratkaisu, eivätkä myöskään pitkän tähtäimen ratkaisu.

		KESK	KOK	KD	PS	RKP	SIN	SDP	VAS	VIHR
19	Vahvistetaan raideyhteyksiä vähintään Liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän loppuraportin mukaisella investointiohjelmalla.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
20	Uudistetaan työmatkatuet (työmatkakuluvähennys, autoetu, vapaa autoetu ja pysäköintituki) kannustamaan kevyen ja julkisen liikenteen sekä sähkö- ja biokaasuautojen käyttöä.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
21	Rajataan julkiset autohankinnat pääsääntöisesti täyssähkö- ja biokaasuautoihin.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
22	Tarkistetaan sekoitevelvoitteen edellyttämä biopolttoaineen määrä alaspäin tasolle, joka voidaan toteuttaa kotimaisilla jätteillä ja tähteillä.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
23	Kielletään Suomen Ilmastopaneelin linjauksen mukaisesti uusien fossiilikäyttöisten polttomoottoriautojen myynti viimeistään vuonna 2027.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
24	Asetetaan kansallinen päästö-pohjainen lentovero.	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Vauhditetaan rakennusten energiatehokkuutta

Arvioiden mukaan 70 prosenttia Suomen nykyisestä rakennuskannasta on olemassa vielä vuonna 2050, joten jo olemassa olevan kiinteistökannan energiakulutuksen pienentäminen on tehokas päästövähennyskeino. Rakennusten energiatehokkuutta tulisi nostaa Pohjoismaiden kärkitasolle sekä ohjata ja taloudellisesti kannustaa energiaremontteihin. Energiaviisaan asumisen tulee olla terveellistä ja kaikkien ulottuvilla.

EU:n rakennusten energiatehokkuusdirektiivin toimeenpano tapahtuu seuraavalla hallituskaudella. Hallituksen tuleekin asettaa strategian tavoitteeksi, että Suomen kiinteistökan- ta olisi Pohjoismaiden energiaviisain ja terveellisin. Puolueiden mielestä rakennusten energiatehokkuutta tulee parantaa, mutta suurin osa suhtautui vastahakoisesti koko rakennuskantaa koskeviin vaatimuksiin, vedoten esimerkiksi huoleen sisäilman laadusta. Kyselymme perusteella erityisesti vähävaraisia hyödyttävä energiaremonttien tuki näyttää tekevän paluun seuraavaan hallitusohjelmaan.

		KESK	KOK	KD	PS	RKP	SIN	SDP	VAS	VIHR
25	Asetetaan koko rakennuskannalle rakennustyyppien mukaan tiukat energialuokkavaatimukset, jotka ovat vähintään pohjoismaista kärkitasoa.									
26	Tuetaan kotitalouksien, taloyhtiöiden ja yritysten energiaremontteja palauttamalla korotetusti energiaremonttien tuki, mukaan lukien tuki lämpöpumppuihin siirtymiselle.									

Ohjataan ruoantuotanto ja -kulutus kasvispainotteiseksi

Ruoantuotannon ja -kulutuksen osuus on reilu viidennes suomalaisten hiilijalanjäljestä ja ruoantuotannon ilmastovaikutuksista 80% tulee eläinperäisistä tuotteista. Ilmastomyönteinen ravinto on myös hyväksi terveydelle. Ruoantuotannon tukijärjestelmää tulisi uudistaa niin, että se tukee lihantuotannon vähentämistä ja kotimaista kasviproteiinien tuotantoa. Myös ruoan kulutusta tulisi ohjata kustannustehokkailla ohjaukeinoilla kohti kasvispainotteista ruokavaliota.

Hajonta on kuitenkin kyselyn perusteella suurta, neljä puoluetta (kokoomus, SDP, vasemmistoliitto ja vihreät) olisi valmis tukijärjestelmän muutoksiin esimerkiksi verotuksen keinoin, toimenpiteen vastustajien nostaessa pääargumentiksi kotimaisen ja ulkomaisen lihantuotannon erot. Suurin osa puolueista kannattaa yleisesti julkisten hankintojen ohjauvaikutusten käyttämistä, mutta ehdotettuun prosenttiin sitoutuminen koetaan hankalaksi.

		KESK	KOK	KD	PS	RKP	SIN	SDP	VAS	VIHR
27	Uudistetaan ruoantuotannon tukijärjestelmä tukemaan lihantuotannon vähentämistä ja kotimaista kasviproteiinien tuotantoa.									
28	Lisätään kasvisruoan osuutta julkisissa hankinnoissa niin, että aterioista vähintään 50 prosenttia on kasvisruokaa hallituskauden loppuun mennessä.									

Ratkaistaan ilmastonmuutos reilusti ja oikeudenmukaisesti

Kansainvälisellä ilmastorahoituksella tuetaan maailman köyhimpiä ja haavoittuvaisimpia ilmastotoimissa. Sipilän hallituksen leikkausten seurauksena ilmastorahoituksen määrä romahti ja lahjamuotoisen rahoituksen vajetta korvattiin osittain finanssisijoituksilla. Kahdeksan eduskuntapuoluetta sitoutui yhteisessä linjauksessaan joulukuussa 2018 kansainvälisen ilmastorahoituksen lisäämiseen. Kansainvälisten sitoumusten mukaan ilmastorahoitus tulisi ohjata tasaisesti hillintään ja sopeutumiseen, eikä sen tulisi vähentää köyhyyden poistamiseen tähtääviä kehitysyhteistyövaroja, vaan tulla niiden lisäksi.

Ainoastaan RKP, vasemmistoliitto ja vihreät ovat sitoutuneet määrälliseen lahjamuotoisen ilmastorahoituksen tavoitteeseen. RKP painottaa tässä yhteydessä tarvetta kasvattaa sopeutumisrahoitusta 50 prosenttiin kaikesta kansainvälisestä ilmastorahoituksesta. SDP ohjaisi rahoitusta ilmastopimuksen alaisille rahastoille. Kokoomus ja kristillisdemokraatit panostaisivat finanssisijoituksiin, jotka ovat aiemmin kohdistuneet lähinnä ilmastonmuutoksen hillintään.

Ilmastonmuutos täytyy ratkaista reilusti myös kotimaassa. Rakennemuutoksesta kärsivät alueet ja haavoittuvaset ryhmät tarvitsevat vahvempaa muutosturvaa. Päästöjen hinnan nousun vaikutusta kansalaisille ja epäileviä tulonjakovaikutuksia voidaan kompensoida verotuksella ja tulonsiirroilla, jotta ilmastotoimet eivät kasvata eriarvoisuutta tai osattomuutta. YLE:n kyselyn mukaan kaikki paitsi perussuomalaiset olisivat valmiita kompensoimaan veronkorotusten vaikutusta, mutta perussuomalaisten vastaus perustuu siihen, ettei ehdotettuja veronkorotuksia tulisi tehdä lainkaan.

		KESK	KOK	KD	PS	RKP	SIN	SDP	VAS	VIHR
29***	Päästövähennysten saavuttamiseksi tehtävien veronkorotusten tuloeroja kasvattavat vaikutukset tulee korvata pienituloisille kohdennetuilla veronkevennyksillä tai tulonsiirroilla.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
30	Nostetaan globaalin vastuun mukaisesti Suomen lahjamuotoinen ilmastorahoitus oikeudenmukaiselle tasolle vähintään 200 miljoonaan euroon vuodessa.	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Arvio puolueiden sitoutumisesta järjestöjen hallitusohjelmaehdotuksiin

Keskusta

Keskustan ohjelma on yleisluontoinen ja uusia konkreettisia toimia esitetään hyvin vähän. Puolueen hiilineutraalisuustavoite on vasta vuonna 2045, mikä ei ole linjassa 1,5 asteen tavoitteen kanssa. Keskusta luottaa siihen, että EU:n ilmastopolitiikkaa vauhditetaan vain päästökauppaa kirittämällä. Puolue jatkaisi bioenergiaan ja hakkuiden kasvatukseen nojaavalla linjalla. Keskusta lopettaisi raskaan öljyn käytön vuoteen 2029 mennessä.

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin 9/30

Vahvuudet

- Tiukentaisi päästökauppaa niin, että päästöyksiköiden määrä vähennetään Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaiselle tasolle.
- Luopuisi päästökaupan kustannusten kompensatiosta teollisuudelle.
- Rajaisi julkiset autohankinnat pääsääntöisesti täyssähkö- ja biokaasu-autoihin.

Kolme tärkeintä parannusta, joilla puolue voi kiriä ilmastopolitiikkaansa

1. Määrittää 1,5 asteen mukainen päästövähennystavoite vuodelle 2030 ja laatia selkeä aikataulu, jossa luovutaan fossiilisista polttoaineista ja turpeesta.
2. Tukea energiantuhlaukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavien tukien lopettamista seuraavalla hallituskaudella.
3. Sitoutua metsien hakkuiden pienentämiseen ja soidensuojeluohjelman toteuttamiseen.

Kokoomus

Kokoomuksen ohjelma on monipuolinen ja siitä löytyy joitain konkreettisia esityksiä seuraavalle hallituskaudelle. Puolue luottaa kuitenkin usein markkinoiden muutosvoimaan poliittisen ohjauksen sijaan. Yritystuet ovat puolueen ideologian vastaisia, joten kokoomus luopuisi fossiilisten polttoaineiden energiveronpalautuksesta seuraavalla vaalikaudella. Päästökaupan kustannusten kompensoinnista teollisuudelle puolue kuitenkin pitää kiinni. Kokoomus kohdistaisi uudet energiatukipäätökset muihin kuin polttoon perustuviin teknologioihin ja luopuisi öljylämmityksestä 2020-luvulla.

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin 11/30

Vahvuudet

- Valmis luopumaan turpeen energiakäytöstä vuoteen 2035 mennessä.
- Uudistaisi työmatkatuet kannustamaan kevyen ja julkisen liikenteen sekä sähkö- ja biokaasuautojen käyttöä.
- Luopuisi kantojen, järeän runkopuun (mukaan lukien lahoppuun) ja kuitupuun energiakäytön tukemisesta. Kokoomuksen mukaan kantojen energiakäytön tulee päättyä vuoteen 2025 mennessä.

Kolme tärkeintä parannusta, joilla puolue voi kiriä ilmastopolitiikkaansa

1. Määrittää 1,5 asteen mukainen päästövähennystavoite vuodelle 2030 ja laatia selkeä aikataulu, jossa luovutaan fossiilisista polttoaineista.
2. Tukea energiantuhlaukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavien tukien lopettamista seuraavalla hallituskaudella.
3. Sitoutua metsien hakkuiden pienentämiseen ja soidensuojeluohjelman toteuttamiseen.

Kristillisdemokraatit

Kristillisdemokraattien ohjelma on hyvin yleisluontoinen ja paikoin ilmastolle haitallinen. Puolue jatkaisi turpeen energiakäyttöä. Puolue haluaa Suomen olevan riippumaton fossiilisesta tuontienergiasta 2040 mennessä ja edistää hajautettua energiantuotantoa. Vaihtoehtobudjetissaan kristillisdemokraatit ehdottavat kasvusten ja hedelmien arvonlisäveron alentamista.

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin 7/30

Vahvuudet

- Ohjaisi päästöhuutokauppatulot ilmastotoimiin.
- Tukisi kotitalouksien, taloyhtiöiden ja yritysten energiaremontteja palauttamalla korotetusti energiaremonttien tuki, mukaan lukien tuki lämpöpumppeihin siirtymiselle.
- Luopuisi energiantuhlaukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavista tuista seuraavalla hallituskaudella, mutta toisaalta puolue jatkaisi päästökaupan kustannusten kompensatiota teollisuudelle.

Kolme tärkeintä parannusta, joilla puolue voi kiriä ilmastopolitiikkaansa

1. Määrittää 1,5 asteen mukainen päästövähennystavoite vuodelle 2030 ja laatia selkeä aikataulu, jossa luovutaan fossiilisista polttoaineista ja turpeesta.
2. Tiukentaa päästökauppaa niin, että päästöyksiköiden määrä vähennetään Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaiselle tasolle.
3. Sitoutua metsien hakkuiden pienentämiseen ja soidensuojeluohjelman toteuttamiseen.

Perussuomalaiset

Perussuomalaiset ehdottaa ohjelmassaan joitain ilmaston kannalta hyödyllisiä toimia, kuten biopolttoaineiden jakeluvaihtoehtojen alentamista, tukia lämpöpumpuille sekä biokaasun ja biodieselin pientuotannolle ja täyssähköautojen arvonlisäveron poistoa. Puolue esittää useita ilmastopolitiikkaa jarruttavia toimia. Se alentaisi auto- ja polttoaineveroja, kannattaa turpeen energiakäytön jatkamista eikä luopuisi kivihiihen polttamisesta etuajassa.

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin 0/30

Puolueella ei ole vahvuuksia kyselyn pohjalta, sillä se ei sitoudu ehdotettuihin toimiin.

Kolme tärkeintä parannusta, joilla puolue voi kiriä ilmastopolitiikkaansa

1. Määrittää 1,5 asteen mukainen päästövähennystavoite vuodelle 2030 ja laatia selkeä aikataulu, jossa luovutaan fossiilisista polttoaineista ja turpeesta.
2. Tukea energiantuhlaukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavien tukien lopettamista seuraavalla hallituskaudella.
3. Sitoutua metsien hakkuiden pienentämiseen ja soidensuojeluohjelman toteuttamiseen.

Ruotsalainen kansanpuolue

RKP:n tavoitetaso on melko kunnianhimoinen ja puolueen ohjelmasta löytyy useita konkreettisia ehdotuksia ilmastopolitiikan parantamiseksi. Puolue luopuisi fossiilisten polttoaineiden käytöstä energiantuotannossa 2030-luvun aikana. RKP empii metsäpolitiikkansa suhteen, mutta kannattaa nielu- ja kasvattamista ja vastustaa turvemaiden raivausta pelloiksi. RKP tukisi maailman köyhimpien ilmastotoimia ja panostaisi erityisesti sopeutumisrahoitukseen.

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin 15/30

Vahvuudet

- Nostaisi Suomen päästövähennystavoitteen vuodelle 2030 vähintään 60 prosenttiin ja tavoittelee hiilineutraalisuutta vuonna 2035.
- Luopuisi energiantuotukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavista tuista, kuten päästökaupan kustannusten kompensoimisesta teollisuudelle ja energiaintensiivisen teollisuuden veronpalautuksista.
- Luopuisi kantojen, järeän runkopuun (mukaan lukien lahoppuun) ja kuitupuun energiakäytön tukemisesta.

Kolme tärkeintä parannusta, joilla puolue voi kiriä ilmastopolitiikkaansa

1. Määrittää aikataulu turpeen energiakäytön lopettamiselle.
2. Sitoutua metsien hakkuiden pienentämiseen ja soidensuojeluohjelman toteuttamiseen.
3. Uudistaa ruoantuotannon tukijärjestelmä tukemaan lihantuotannon vähentämistä ja kotimaista kasviproteiinien tuotantoa.

Sininen tulevaisuus

Sininen tulevaisuus on sitoutunut kahdeksan eduskuntapuolueen yhteiseen linjaukseen. Sen oma ohjelma keskittyy energiaan ja teollisuuteen ja siinä on niukasti konkreettisia ilmastotoja hyödyttäviä toimia. Puolue lisäisi luonnon kannalta haitallista vesivoimaa, jatkaisi turpeen energiakäyttöä, edistäisi biokaasun tuotantoa ja veisi suomalaista teknologiaa ja osaamista muualle maailmaan.

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin 9/30

Vahvuudet

- Loisi yksityismaille uuden ohjauskeinon, jolla kannustetaan metsänomistajia pidentämään hakkuukiertoa nykyisestä.
- Rajaisi julkiset autohankinnat pääsääntöisesti täyssähkö- ja biokaasuautoihin.
- Tukisi kotitalouksien, taloyhtiöiden ja yritysten energiaremontteja palauttamalla korotetusti energiaremonttien tuen.

Kolme tärkeintä parannusta, joilla puolue voi kiriä ilmastopolitiikkaansa

1. Määrittää 1,5 asteen mukainen päästövähennystavoite vuodelle 2030 ja laatia selkeä aikataulu, jossa luovutaan fossiilisista polttoaineista ja turpeesta.
2. Tukea energiantuotukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavien tukien lopettamista seuraavalla hallituskaudella.
3. Sitoutua metsien hakkuiden pienentämiseen ja soidensuojeluohjelman toteuttamiseen.

Sosialidemokraatit

SDP:n ohjelmassa ehdotetaan konkreettisia toimia päästöjen vähentämiseksi ja puolueen ilmastotavoite on melko tiukka. Puolue ottaisi käyttöön kestävä kehityksen arvonlisäveron. SDP haluaa vahvistaa hiilinielua luopumalla turvemaiden ojituksista ja raivauksesta pelloiksi ja kohtuullistamalla Metsähallituksen tulostavoitetta. Samalla se kuitenkin empii metsien hakkuiden tason suhteen ja laajentaisi biopolttoaineiden sekoitevelvoitteen kotimaan lentoliikenteeseen.

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin 14/30

Vahvuudet

- Kieltäisi turpeen energiakäytön vuoteen 2035 mennessä.
- Toimeenpanisi viime hallituskaudella suunnitellun soidensuojelun täydennysohjelman.
- Vahvistaisi raideyhteyksiä vähintään kymmenien miljardien investointiohjelmalla.

Kolme tärkeintä parannusta, joilla puolue voi kirriä ilmastopoliitikkaansa

1. Nostaa vuoden 2030 päästövähennystavoite vähintään 65 prosenttiin ja laatia selkeä aikataulu, jossa luovutaan fossiilisista polttoaineista.
2. Tukea energiantuhlaukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavien tukien lopettamista seuraavalla hallituskaudella.
3. Sitoutua metsien hakkuiden pienentämiseen ja luopua kantojen ja muiden ilmastolle haitallisten jakeiden polton tukemisesta.

Vasemmistoliitto

Vasemmistoliitto ottaa ilmaston tosisaan: sen tavoitetaso on päättäväinen ja ohjelma konkreettinen. Puolue vähentäisi turpeen verotukea, luopuisi kivihielestä vuonna 2025, vaatisi valtionyhtiöitä luopumaan fossiilitaloudesta, satsaisi kansainväliseen ilmastorahoitukseen ja ehdottaa vaihtoehtobudjetissaan mittavaa panostusta raideyhteyksiin. Nielujen kasvattamiseksi puolue kohtuullistaisi Metsähallituksen tulostavoitetta ja kieltäisi uusien suopeltojen raivaamisen. Se ohjaisi ruoan kulutusta ympäristöystävällisempään suuntaan valmisteverolla.

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin 24/30

Vahvuudet

- Nostaisi Suomen päästövähennystavoitteen vuodelle 2030 vähintään 60 prosenttiin ja tavoittelee hiilineutraalisuutta samana vuonna.
- Luopuisi energiantuhlaukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavista tuista, kuten päästökaupan kustannusten kompensoimisesta teollisuudelle ja energiaintensiivisen teollisuuden veronpalautuksista.
- Luopuisi turpeen energiakäytöstä vuoteen 2035 mennessä.

Kolme tärkeintä parannusta, joilla puolue voi kirriä ilmastopoliitikkaansa

1. Nostaa Suomen ja EU:n päästövähennystavoite vuodelle 2030 vähintään 65 prosenttiin.
2. Sitoutua selkeästi metsien hakkuiden pienentämiseen.
3. Aikaistaa turpeen energiakäytöstä luopumista ja uusien fossiilikäyttöisten polttomoottoriautojen myyntikieltoa vuoteen 2027.

Vihreät

Vihreiden ohjelmat ovat monipuoliset ja tavoitetaso päättäväinen. Puolueen aikataulu fossiilisista polttoaineista luopumiselle on puolueista selkein, vaihtoehtobudjetissaan vihreät ehdotavat mittavia leikkauksia ilmastolle haitallisiin tukiin. Puolue on laatinut oman ohjelman uusille raidehankkeille. Vihreät on ainoa puolue, joka sitoutuu uusien turvetuotantoalueiden raivauksen kieltämiseen, polttoturpeen käytöstä luopumiseen vuoteen 2025 mennessä ja metsien hakkuiden vähentämiseen.

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin 29/30

Vahvuudet

- Nostaisi Suomen päästövähennystavoitteen vuodelle 2030 vähintään 60 prosenttiin ja tavoittelee hiilineutraalisuutta samana vuonna.
- Luopuisi energiantuhlaukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavista tuista, kuten päästökaupan kustannusten kompensoimisesta teollisuudelle ja energiantensiivisen teollisuuden veronpalautuksista.
- Vähentäisi metsähakkuita nykytasosta hiilinielujen vahvistamiseksi ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Tärkein parannus, jolla puolue voi kiriä ilmastopolitiikkaansa

1. Nostaa Suomen ja EU:n päästövähennystavoite vuodelle 2030 vähintään 65 prosenttiin.

Näin yhteenveto toteutettiin

Yhdeksän ympäristö- ja kehitysjärjestön (Birdlife, Greenpeace, Fingo, Luonto-Liitto, Maan Ystävät, Natur och Miljö, Protect Our Winters Finland, Suomen Luonnonsuojeluliitto ja WWF Suomi) yhteinen Korvaamaton-ilmastokampanja lähetti nykyisille eduskuntapuolueille helmikuussa 23 kysymystä, jotka perustuvat järjestöjen Ratkaisuja 1,5 asteen Suomelle -hallitusohjelmaehdotuksiin. Kysymykset ja kaikkien puolueiden vastaukset vapaaehtoisten perusteluiden kanssa näet täältä.

Yhteenvetoa täydennettiin neljällä kysymyksellä, jotka olivat osa kyselyä, jonka WWF lähetti nykyisille eduskuntapuolueille helmikuussa. Puolueiden vastaukset WWF:n kyselyyn löydät täältä. Otimme yhteenvetoon mukaan myös kaksi YLE:n puoluejohtajille helmikuussa esittämää kysymystä, jotka sisältyvät järjestöjen hallitusohjelmaehdotuksiin. Lisäksi yhteenvetoon nostettiin puolueiden suhtautuminen järjestöjen vaatimaan EU:n päästövähennystavoitteeseen vuodelle 2030.

* Lähde: WWF:n kysely nykyisille eduskuntapuolueille.

** Lähde: Puolueiden ohjelmat.

*** Lähde: Yle

KORVAAMATON

